

ECLIPS dióhéjban

Az út és a cél

Ismeretek, hozzáállás- és készségfejlesztés kisgyermekkel foglalkozó szakemberek részére a gyermekbántalmazás traumatudatos szűrése, jelzése és ellátása céljából

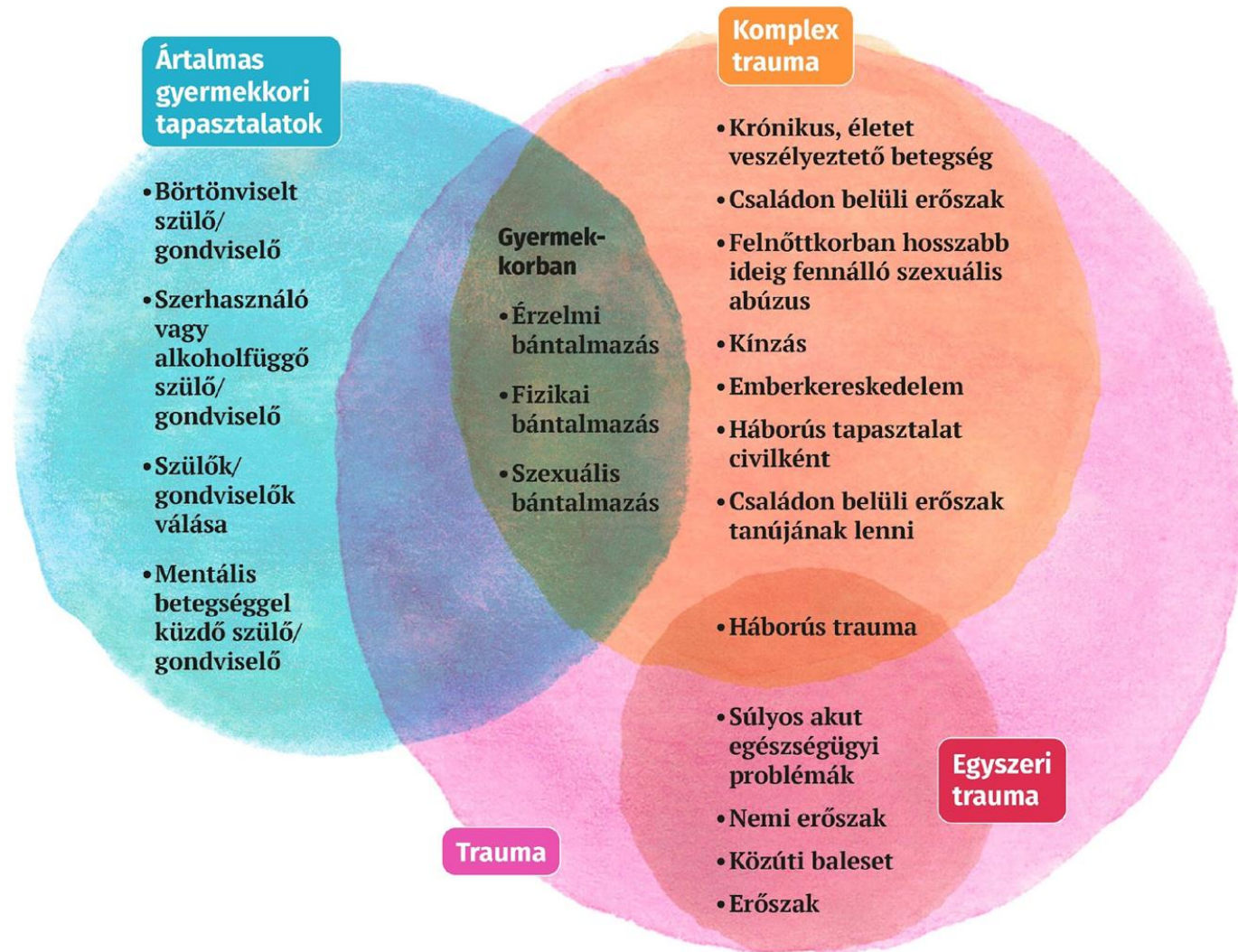
2022. December 6.

A gyermekbántalmazásról

- A gyermekbántalmazás vagy a gyerekekkel szembeni rossz bánásmód a gyerekek fizikai, szexuális és/vagy pszichológiai bántalmazása vagy elhanyagolása, különösen a szülő vagy gondozó által.
- A gyermekbántalmazás magában foglalhatja a szülő vagy gondozó bármely olyan cselekedetét vagy mulasztását, amely a gyermek tényleges vagy potenciális veszélyeztetettségét eredményezi, és amely történhet a gyermek otthonában, vagy azokban a szervezetekben, oktatási intézményekben vagy közösségekben, amelyekkel a gyermek kapcsolatba kerül.
- A szemtanúként átélt erőszak (pl. párkapcsolati erőszak esetén) szintén a gyermekbántalmazás egyik formája.

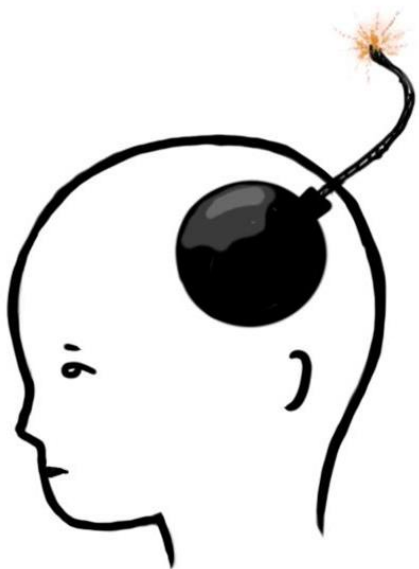
A gyermek- bántalmazás mint trauma

és az

Ártalmas gyermekkori tapasztalatok (ACEs)

Ábra: Iványi Emese, a *National Health Service Education for Scotland (2017)*
Transforming Psychological Trauma, p. 20. alapján
<https://bit.ly/38IAGeS>

A gyermekbántalmazás következményei

- Európában minden 4. gyerekből 1 tapasztalt már egy, és minden 5. gyerekből 1 tapasztalt már kettő vagy több ilyen ártalmas eseményt
- Az ártalmas gyermekkori tapasztalatok összefüggésbe hozhatók az olyan krónikus betegségek felnőttkori kialakulásával, mint a rák és a szívbetegségek, valamint a mentális betegségek, az erőszak vagy az erőszak áldozatává válás.
- Az ártalmas gyermekkori tapasztalatok gyakran nem önmagukban jelentkeznek. Ha valaki egyet tapasztalt, 87% az esélye annak, hogy kettőt vagy többet is. Minél több ACE-t tapasztalunk, annál nagyobb a krónikus betegségek, mentális betegségek és a rövidebb élettartam kockázata.

Maradhat-e észrevétlen a gyermekbántalmazás?

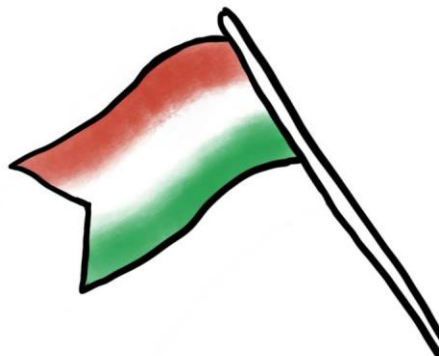
- A kisgyermek (0-3 éves korig) különösen érzékeny a családon belüli erőszak által okozott kiszámíthatatlan, krónikus stresszre. Gyakran azonban átcsúsznak az ellátórendszeren, mivel nem képesek megérteni vagy szóban közölni szenvedéseiket a gondozókkal.
- A gyermekbántalmazásról szóló jelentések szerint a bántalmazást és elhanyagolást többnyire az iskoláskorú gyerekek tanárai jelzik, és kevesebb mint 1%-ban a gyermekgondozó szakemberek (0-3 éves korosztály) (Berg-le Clercq , Dekker & van der Kooi, 2015).
- Ez kulcsfontosságú problémát jelent, mivel a három év alatti gyerekek az összes gyermekáldozat közel 50%-át teszik ki (USDHHS, 2019; 2020).

Dardedze

UNIMORE
UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI
MODENA E REGGIO EMILIA

Mi az ECLIPS?

Az ECLIPS egy európai projekt, amely a 0-3 éves korosztályra fókuszálva küzd a gyermekbántalmazás ellen.

*Gyermekbántalmazás elleni küzdelem
kisgyermekkel foglalkozó szakembereknek szóló traumatudatos protokoll és képzés kidolgozásával)*

*Enhancing the **C**apacity to combat **ch**ild abuse through an **I**ntegral training and **P**rotocol for childcare professionals*

A célcsoport: miért a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek?

Ki szűrheti és jelezheti a 0-3 éves korosztályban a gyermekbántalmazást, ha az **otthon** történik? Ki tud **biztonságos és gondoskodó környezetet** nyújtani ezeknek a gyerekeknek?

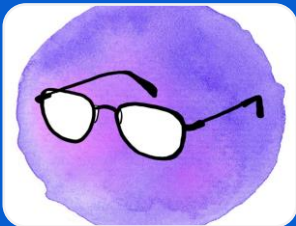
A kisgyermekkel foglalkozó szakemberek azért vannak kiemelten fontos pozícióban a gyermekbántalmazás szűrése és jelzése szempontjából, mert nap mint nap sok időt töltenek a gyerekekkel, és rutinosan foglalkoznak velük (Levi et al., 2015).

Lehetőségük van arra, hogy a nehézségekkel küzdő gyerekeknek pozitív és gyógyító élményeket adjanak gondoskodásukkal, ami segítheti a traumával való megküzdést.

A kisgyermekkel foglalkozó szakembereket gyakran figyelmen kívül hagyják, amikor képzésről van szó (WHO Európai Regionális Iroda, 2020).

Az ECLIPS eredményei

Szűrést és jelzést segítő útmutató

A kisgyermekkel foglalkozó szakemberek támogatása abban, hogy gyorsabban észleljék a tüneteket, tegyenek jelzést az ellátórendszer felé

Traumatudatos ellátási útmutató

Traumatudatos munka a gyerekekkel, szülőkkel és kollégákkal a mindennapi ellátás során és a krízishelyzetekben

VR-eszközt alkalmazó képzés

A kisgyermekkel foglalkozó szakemberek kompetenciájának növelése a szűrés, a jelzés és a traumatudatos ellátás terén.

Az ECLIPS 3 fázisa

1. LÉPÉS: A bevált gyakorlatok számbavétele

- Nemzetközi szakirodalmi áttekintés
- Nemzeti szakirodalmi elemzés (Belgium, Olaszország, Lettország, Magyarország)
- Fókuszcsoportok a kisgyermekkel foglalkozó szakemberekkel és szakpolitikai szereplőkkel (Belgium, Olaszország, Lettország, Magyarország).

2. LÉPÉS: Szakmai műhelyek

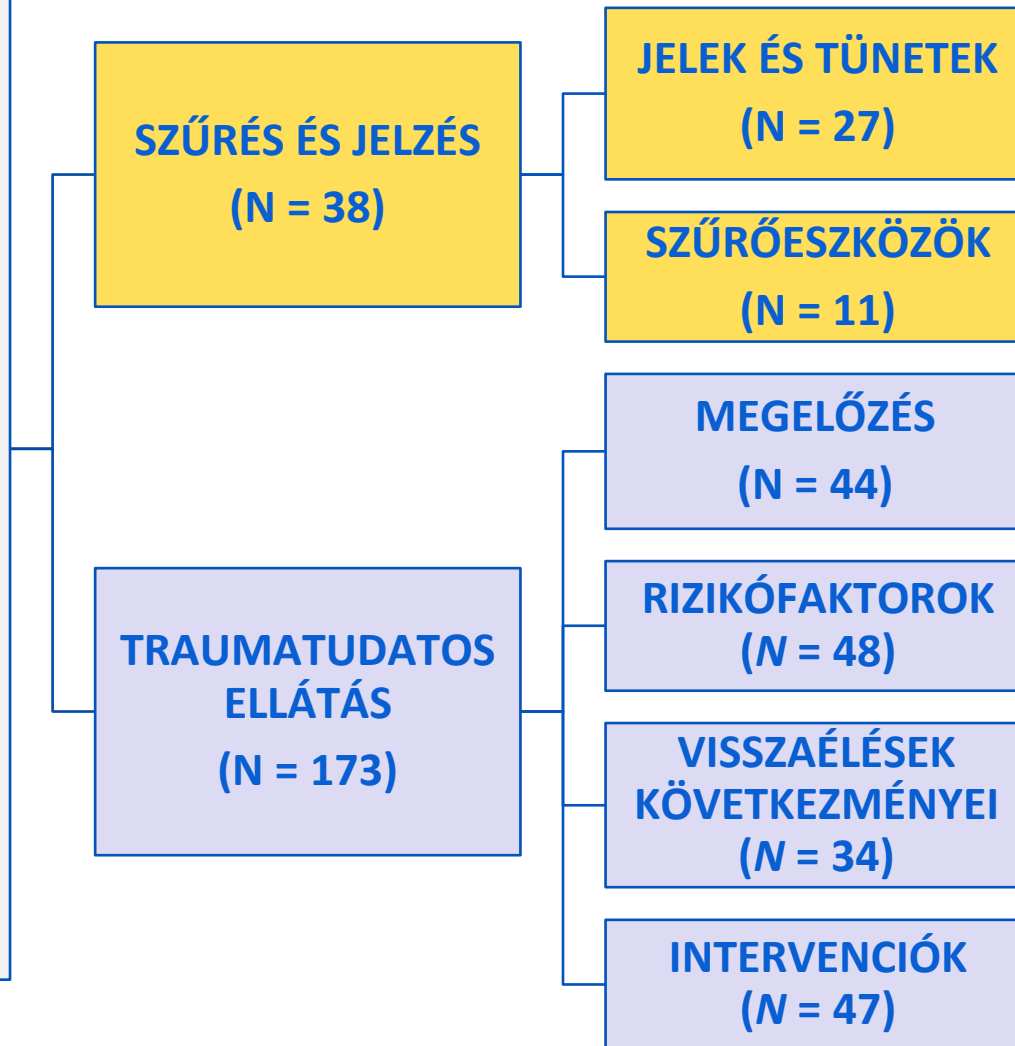
- Szűrési és jelzési protokoll közös kidolgozása (Olaszország + Lettország)
- Traumatudatos ellátás protokoll közös létrehozása (Belgium + Magyarország)

3. LÉPÉS: KÉPZÉSEK

- 120 gyermekgondozási szakember képzése az útmutatók alapján (Belgium, Olaszország, Lettország, Magyarország).

**211 CIKK A
GYERMEKBÁNTALMAZÁSRÓL
A 0-3 ÉVES KOROSZTÁLYBAN**

Nemzetközi szakirodalom áttekintése

- A 0-3 éves korosztályra vonatkozó tudományos kutatások hiánya
- Kiváltképp hiányosságok a szűrés és a jelzés tekintetében
- Kevés figyelmet fordítanak a kisgyermekkel foglalkozó szakemberekre

A szűrésre vonatkozó nemzetközi adatok (1)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
Nem formális, tapasztalaton alapuló megfigyelés ("megérvés"), standard eszközök használata nélkül				
A tünetekkel kapcsolatban konszenzus alakult ki, de a 0-3 éves korosztályra vonatkozó tünetek többnyire ismeretlenek.				
A szűrés nem számít a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek mindennapi feladatának.				
A szűrési eljárásokkal kapcsolatos általános ismerethiány.				

KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoporthoz alapján
 SÁRGA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoporthoz alapján

A szűrésre vonatkozó nemzetközi adatok (2)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
Pszichológiai akadályok (pl. a szűrésre való alkalmatlanságtól való félelem).				
Gyakorlati akadályok (alacsony fizetés, kevés idő, bürokrácia).				
A bántalmazás jeleinek és tüneteinek szűrésére vonatkozó képzés hiánya.				

KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoportok alapján
 SÁRGA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoportok alapján

A jelzésre vonatkozó nemzetközi adatok (1)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
Konszenzus abban, hogy jelek vagy tünetek észlelése esetén jelzést kell tenni.				
Általánosságban jó gyakorlat, hogy a szülővel lehetőség szerint még a jogi eljárás megindítása előtt felveszik a kapcsolatot.				
A jelzési protokollt az idő hiánya és a bürokráciával kapcsolatos korlátok miatt néha nem követik.				

KÉK = szürke szakirodalom VAGY fókuszcsoportok
 SÁRGA = Szürke szakirodalom ÉS fókuszcsoportok

A jelzésre vonatkozó nemzetközi adatok (2)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
Pszichológiai akadályok (pl. félelem a „rossz zsaru” szereptől, vagy attól, hogy hibát követ el)	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA
Gyakorlati akadályok (alacsony fizetés, kevés idő, bürokrácia).	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA
Rendszerszintű akadályok (pl. nem kapnak visszajelzést a jelzést követően)	SÁRGA	KÉK	SÁRGA	KÉK
A jelzéssel kapcsolatos képzés hiánya.	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA	SÁRGA

KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoportok alapján
 SÁRGA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoportok alapján

Nemzetközi adatok a traumatudatos ellátásról (1)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
A traumatudatos ellátásnak nincs kifejezett meghatározása a szakemberek körében, vagy csak egy nagyon általános definíciója, illetve különböző értelmezései léteznek.				
Intuitív elképzelés arról, hogy mit is kellene jelentenie a traumatudatos ellátásnak.				
Nincs protokoll a traumatudatos ellátásra vonatkozóan, különösen a 0-3 éves korosztály tekintetében.				
A családon belüli erőszak látenciája vagy elbagatelizáltsága.				
A családon belüli bántalmazással/traumával foglalkozó szervezetek szétagoltsága.				

KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoportok alapján
LILA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoportok alapján

Nemzetközi adatok a traumatudatos ellátásról (2)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
Nincs hivatalos protokoll és/vagy program a traumatudatos ellátásra vonatkozóan a 0-3 éves csecsemők és kisgyermek napközbeni ellátásában.				
A traumatudatos megközelítés jó gyakorlatnak számít.				
A "spontán" bio-pszicho-szociális megközelítést valamilyen módon figyelembe veszik.				
Konszenzus a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek szerepéről a trauma utáni felépülésben.				
Kulturális különbségek a traumatudatos ellátás kialakításában.				

KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoportok alapján
 LILA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoportok alapján

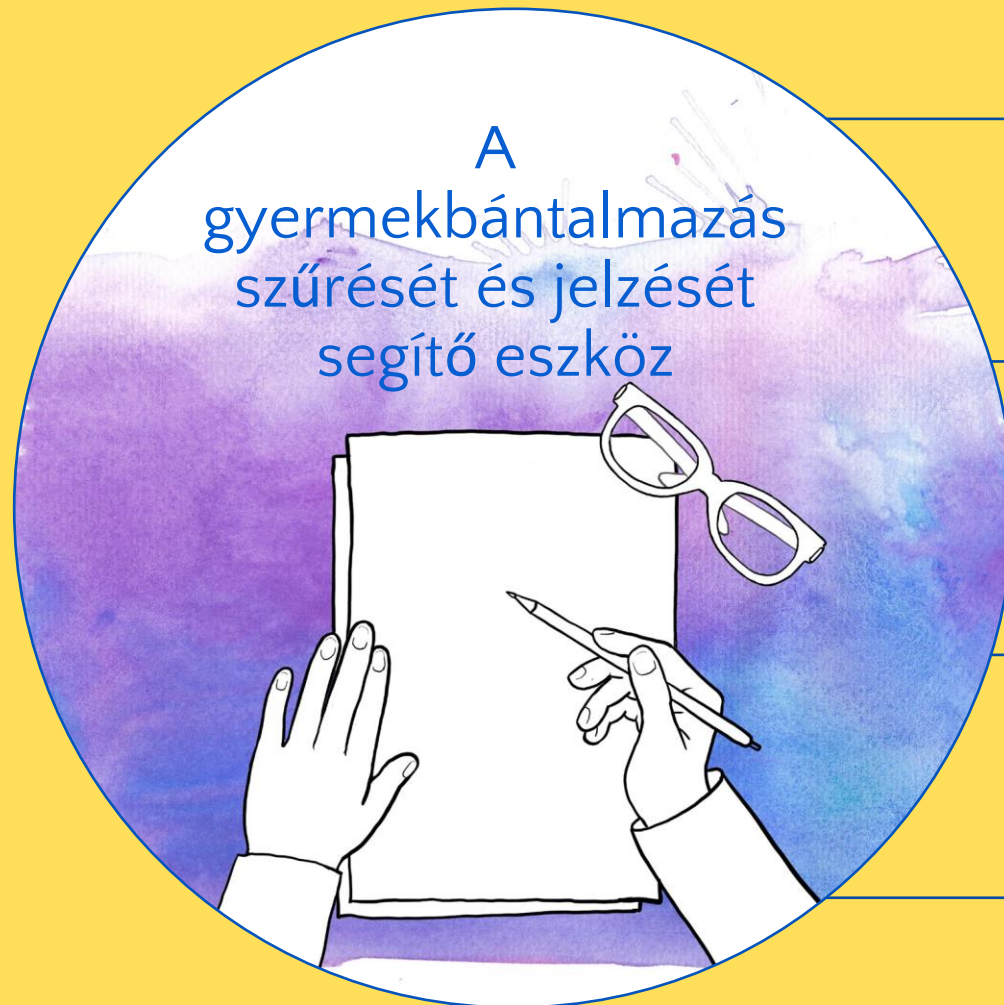
Nemzetközi adatok a traumatudatos ellátásról (3)

	BELGA	MAGYAR	OLASZ	LETT
A kisgyermekkel foglalkozó szakemberek képzésének általános hiánya a 0-3 éves korosztályban a traumatudatos ellátás tekintetében.				
A traumatudatos ellátásba való befektetéshez szükséges idő és/vagy források hiánya.				
A felhatalmazás hiánya (pl. az egészségügyi ellátáshoz képest).				

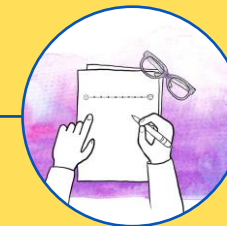
KÉK = Szakirodalom VAGY fókuszcsoportok alapján
 LILA = Szakirodalom ÉS fókuszcsoportok alapján

Ezen információk alapján...

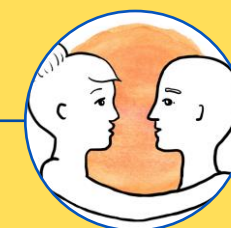
Önkitöltős kérdőív
kisgyermekkel
foglalkozó szakemberek
számára

Háromszintű
szűrőeszköz

Irányelvek a
jelzésre
vonatközóan

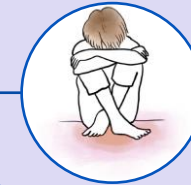

Kommunikáció a
szülőkkel -
iránymutatások

Ezen információk alapján...

Traumatudatos ellátási útmutató

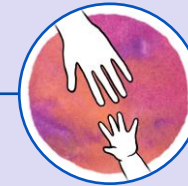
1. A trauma meghatározása

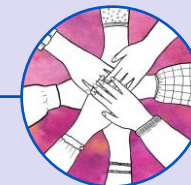
2. A test mindent számon tart

3. Traumatudatos alapelvek szervezeti szinten

4. Traumatudatos ellátás a 0-3 éves korosztályban – kisgyermeknevelők, védőnők és orvosok részére

5. Kiegészítő anyagok

Ezen információk alapján...

Képzés a gyermekbántalmazás szűréséhez, jelzéséhez és a traumatudatos ellátáshoz

4 ország

VR eszköz és az útmutatók alapján

- 5 nyelven
- 3 forgatókönyv a szűrésről és a jelzésről, valamint a traumaérzékeny gondozásról szóló képzéshez

Célja az ismeretek bővítése

Célja a készségek fejlesztése

Célja az attitűdformálás

Mi a következő lépés?

Anyagaink fejlesztése, online tanfolyamok létrehozása, hogy a szakemberek saját tempójukban használhassák azokat.

Digitális oktatási eszköztár a kisgyermekkel foglalkozó szakemberek számára a gyermekbántalmazás szűrésének és megelőzésének segítésére.

Online tér a képzés és a gondolatok megosztására

Mindemellett... online szolgáltatások a rászoruló családok számára.

Hamarosan találkozunk a délutáni tematikus előadásokon!

ECLIPS: Ismeretek, hozzáállás- és készségfejlesztés kisgyermekkel foglalkozó szakemberek részére a gyermekbántalmazás traumatudatos szűrése, jelzése és ellátása céljából